

ปัญหาอุปสรรคของการจัดทำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม
กรณีศึกษา : โครงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำการจัดทำระบบ
การจัดการสิ่งแวดล้อมตาม ISO 14001

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-04-0633-5

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ฉพ
๕๗๔๕ป
๒๕๔๔
๑.๒

4036808ENTM/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ;

วท.ม.(เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : การจัดการสิ่งแวดล้อม / มาตรฐาน ISO 14001 / องค์กร

TLC ISO 14001 / สาขาอุตสาหกรรม

เชิดชัย สมบัติโยธา : ปัญหาอุปสรรคของการจัดทำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : โครงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำการ จัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตาม ISO 14001 (PROBLEMS AND DIFFICULTIES OF ISO 14001 IMPLEMENTATION : CASE STUDY OF TRAINING LEAD CONSULTANCY ISO 14001 PROJECTS (TLC ISO 14001 PROJECTS)) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สยาม อรุณศรีมรกต, วท.ม., สุมาลี เทพสุวรรณ, วท.ม., ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์, พบ.ม. 176 หน้า. ISBN 974-04-0633-5

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการจัดทำระบบตามมาตรฐาน ISO 14001 ขององค์กรที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำการ จัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตาม ISO 14001(TLC ISO 14001) ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการจัดทำระบบ ISO 14001 สำหรับการจัดทำโครงการ TLC ISO 14001 ต่อไป การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ TLC ISO 14001 จำนวน 132 องค์กร นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบประมวลผลและวิเคราะห์ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ฐานนิยม Chi-square ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ LSD

ผลการวิจัยพบว่า องค์กรที่เข้าร่วมโครงการ TLC ISO 14001 มีปัญหาอุปสรรคในการจัดทำระบบตามมาตรฐาน ISO 14001 เหมือนๆกัน การจัดทำระบบคุณภาพอื่นๆมาก่อนไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับรอง ISO 14001 ความสำเร็จของการจัดทำระบบขึ้นอยู่กับองค์กรเองเป็นหลักสำคัญ ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่พบในองค์กร คือ เสียค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรต้องลงทุนในด้านการจัดการขยะและของเสียอันตราย ด้านระบบบำบัดน้ำเสีย และด้านซื้อเครื่องมือทดสอบ/สอบเทียบ รองลงมา องค์กรเห็นว่า การจัดทำระบบเป็นการเพิ่มปริมาณงานที่มีอยู่แล้ว

สำหรับโครงการ TLC ISO 14001 มีองค์กรได้รับการรับรองระบบ ISO 14001 เพียงร้อยละ 50.76 ปัญหาสำคัญส่วนหนึ่งเนื่องมาจากเป็นโครงการที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายเป็นส่วนใหญ่ ทำให้องค์กรไม่ใส่ใจในการจัดทำระบบเท่าที่ควร และมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการ TLC ISO 14001 ดังนี้ 1). ควรมีการคัดเลือกองค์กรที่เข้าร่วมโครงการอย่างเข้มงวด 2). ขยายระยะเวลาของโครงการให้มากขึ้นเป็น 1 ปี 3). สำหรับบริษัทที่ฝึกอบรมต้องเพิ่มตัวอย่างที่ใช้ในการฝึกอบรมในด้านต่างๆให้มากขึ้นและ 4). หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องเข้าไปตรวจสอบติดตามคู่มือที่องค์กร/โรงงานด้วย

4036808 ENTM/M : MAJOR : TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT;
M.Sc. (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

KEY WORDS :ENVIRONMENTAL MANAGEMENT SYSTEM / TLC ISO 14001 /
ISO 14001 / INDUSTRIAL SECTOR / ORGANIZATION

CHERDCHAI SOMBATYOTHA : PROBLEMS AND DIFFICULTIES OF
ISO 14001 IMPLEMENTATION : CASE STUDY OF TRAINING LEAD
CONSULTANCY ISO 14001 PROJECTS (TLC ISO 14001 PROJECTS). THESIS
ADVISORS : SAYAM AROONSRIMORAKOT, M.Sc., SUMALEE TEPSUWAN, M.Sc.,
SIRILAK SUWANWONGSE, M.S. 176 P. ISBN 974-04-0633-5

The objectives of this thesis are to study the problems and difficulties in environmental management system standard (ISO 14001) development. Case Study of Training Lead Consultancy ISO 14001 Projects (TLC ISO 14001) and to suggest the appropriate application of the ISO 14001 development for the improvement of TLC ISO 14001 projects.

This study is survey research in which questionnaires were used to collect data from 132 case studies. All data were rechecked and corrected before analysis using the SPSS for Windows computer program. Descriptive statistics, frequencies, means, modes and oneway ANOVA for hypothesis testing were applied to this thesis.

It was found that the organizations that joined with the TLC ISO 14001 Project had the same problems and difficulties to EMS system implementation. The quality systems used before implementation were not related to the certificated ISO 14001. The importance of successfully system implementing the was dependant on the organization itself. The main problems and difficulties in organizations were high cost of the EMS system implementation, particularly the organization must invest in solid and hazardous waste management, waste water treatment and testing calibration equipment. The second problem and difficulty in organizations were employees opinions concerning EMS system implementation about the increase in work load. The TLC ISO 14001 Projects, 50.76 % of organizations received ISO 14001 certification. Because the projects were mainly supported by TISI the organizations did not attend to EMS system implementation.

The recommendations for TLC ISO 14001 Projects are 1). TISI should have the role to select the organizations for TLC ISO 14001. 2).They should add more time for projects than 1 year. 3). The consulting agencies should supply many example for training. 4). TISI should check and visit the organizations more frequently.